

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på arv och gåva och av vissa andra lagar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på arv och gåva och av vissa andra lagar (RP 94/2025 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 42/2025 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- specialsakkunnig Esa-Pekka Saari, finansministeriet
- finanssakkunnig Tony Valve, finansministeriet
- ledande sakkunnig Mia Keskinen, Skatteförvaltningen
- direktör, chefsekonom Penna Urrila, Finlands näringsliv rf
- skatteexpert Saara Hietanen, Finnwatch rf
- skatteexpert Simo Valtti, Familjeföretagens förbund rf
- chefsekonom Mikael Kirkko-Jaakkola, Skattebetalarnas Centralförbund rf
- professor Pekka Nykänen
- Senior Fellow Timo Viherkenttä.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Tankesmedjan Libera
- Kalevi Sorsa Stiftelsen
- Centralhandelskammaren
- SOSTE Finlands social och hälsa rf
- Företagarna i Finland rf.

Betänkande FiUB 21/2025 rd

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om skatt på arv och gåva, lagen om skattetillägg och förseningsränta samt fastighetsskattelagen ändras.

Enligt propositionen ska arvs- och gåvobeskattningen lindras. Det föreslås att den nedre gränsen för den beskattningsbara arvsandelen höjs från 20 000 euro till 30 000 euro. Det föreslås att den nedre gränsen för en beskattningsbar gåva höjs från 5 000 euro till 7 500 euro. Förslaget genomförs genom ändring av beloppen för progressionsnivåerna i arvs- och gåvoskatteskalorna samt av de i lag föreskrivna lägsta beskattningsbara beloppen. Därtill föreslås det att det skattefria beloppet för normalt bohag höjs från 4 000 euro till 7 500 euro.

Det föreslås att bestämmelserna om arvsskattelättnad i samband med generationsväxling ändras så, att om en arvinges beskattningsbara arvsandel omfattar en för skattelättnaden förutsatt andel av aktierna i ett aktiebolag som berättigar till innehav av en gårdsbruksenhet eller ett annat företag och arvingen på grund av att denne är minderårig inte kan fortsätta bolagets verksamhet som styrelsemedlem eller verkställande direktör, så ska även det att den minderåriga arvingens intressebevakare fortsätter företagsverksamheten inom aktiebolaget betraktas som att den skattskyldige fortsätter verksamheten.

Det föreslås att den dröjsmålsränta som beräknas på obetald arvsskatt enligt lagen om skattetillägg och förseningsränta sänks från den nuvarande nivån. Enligt förslaget ska förseningsräntan vara den referensränta som Finlands Bank fastställer med stöd av räntelagen förhöjd med två procentenheter i stället för nuvarande 3,5 procentenheter.

Det föreslås att det till lagen om skatt på arv och gåva och fastighetsskattelagen fogas bestämmelser med stöd av vilka lagen om beskattningsförfarande ska tillämpas i kompletterande syfte på behandlingen av begäranden om omprövning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2026. Lagen om skatt på arv och gåva ska enligt förslaget tillämpas på de fall där skattskyldigheten har börjat efter det att lagen har trätt i kraft. Lagen ska även tillämpas på behandlingen av en begäran om omprövning som är anhängig vid ikraftträdandet av lagen eller som blir anhängig efter ikraftträdandet. Lagen om skattetillägg och förseningsränta ska enligt förslaget tillämpas första gången på obetald arvsskatt från och med den dag då lagen träder i kraft. Fastighetsskattelagen ska enligt förslaget tillämpas på behandlingen av en begäran om omprövning som är anhängig vid ikraftträdandet av lagen eller som blir anhängig efter ikraftträdandet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Genom propositionen genomförs de ändringar i arvs- och gåvobeskattningen som regeringen beslutade om vid halvtidsöverläggningen. De föreslagna ändringarna främjar regeringens skattepolitiska mål att förbättra hushållens köpkraft, stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt samt sporra till arbete och företagande och stödja inhemskt ägande.

Regeringen föreslår en rad ändringar i lagen om skatt på arv och gåva. Utskottet har ingenting att anmärka på förslagen om att komplettera fastighetsskattelagen och lagen om skatt på arv och gåva med en författningshänvisning till lagen om beskattningsförfarande när det gäller behandlingen av begäran om omprövning.

I sitt utlåtande gör grundlagsutskottet en bedömning av de föreslagna bestämmelserna om arvs-skattelättnad för minderåriga arvingar vid generationsväxlingar. Enligt grundlagsutskottets uppfattning utgör de närings- och sysselsättningspolitiska målen enligt propositionsmotiven (s. 15–17) godtagbara grunder för den föreslagna ändringen av skattelättnadssystemet med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna. Den föreslagna regleringen är inte heller godtycklig och strider inte mot proportionalitetskravet. Lagförslagen kan enligt grundlagsutskottet behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Arvs- och gåvoskatteskalor och skattefritt normalt bohag

Regeringen föreslår att skatten på arv och gåva lindras för att förbättra hushållens köpkraft. I arvsbeskattningen föreslås det minsta beskattningsbara beloppet bli höjt från 20 000 euro till 30 000 euro och i gåvobeskattningen från 5 000 euro till 7 500 euro. Förslaget genomförs genom att man ändrar arvs- och gåvoskatteskalorna och höjer de minsta beskattningsbara beloppen. De föreslagna ändringarna i skalorna lindrar beskattningen i fråga om arv och gåvor av alla storlekar, eftersom den nedre gräns där skatt först börjar uppbäras är högre än tidigare. När man granskar den relativa ändringen av skatten gagnar ändringen dock i högre grad mottagarna av små arv och gåvor, eftersom ändringen av beskattningen i reda pengar inte är beroende av arvets eller gåvans storlek.

Det föreslås att värdet av sådant normalt bohag som är befriat från arvs- och gåvoskatt höjs från nuvarande 4 000 euro till 7 500 euro. Det skattefria beloppet för normalt bohag justerades senast till att motsvara förändringen i konsumentprisindexet genom en ändring som trädde i kraft vid ingången av 2008. I propositionen bedöms det att även om gåvans nedre gräns inte nödvändigtvis har ett samband med det skattefria beloppet för normalt bohag, kan en motsvarande höjning av det skattefria beloppet anses vara skälig med beaktande av behovet av inflationsjustering samt målen att förebygga ökad administrativ börda och minska Skatteförvaltningens rådgivningsuppgifter.

De föreslagna ändringarna beräknas minska statens skatteintäkter med sammanlagt cirka 81 miljoner euro på årsnivå, vilket i huvudsak beräknas bero på ändringarna i skatteskalorna och i öv-

Betänkande FiUB 21/2025 rd

rikt på sänkningen av dröjsmålsräntan på arvsskatten. Ändringarna i skatteskalorna beräknas minska skatteintäkterna med cirka 62 miljoner euro på årsnivå. Förslaget som gäller normalt bohag som är befriat från arvs- och gåvoskatt bedöms inte ha någon nämnvärd inverkan på beloppet av statens skatteintäkter.

Sakkunniga har i huvudsak välkomnat de föreslagna ändringarna. Ändringarna har bland annat ansetts göra arvsbeskattningen mer rättvis, särskilt för dem som får mindre arv men också sett till arvsbeskattningen som helhet. Höjningen av den nedre gränsen för skatteskalan har också delvis ansetts motsvara en inflationsjustering. Också höjningen av den nedre gränsen för skattefria gåvor har ansetts vara naturlig och motiverad, liksom höjningen av det skattefria beloppet för normalt bohag till 7 500 euro. En del sakkunniga har emellertid ansett att skattelättnaden bör kompenseras genom att skatten på de största arven och gåvorna höjs och höjningen av den nedre gränsen för skatt på gåva återtass.

Sammantaget anser utskottet att de föreslagna ändringarna som gäller skatteskalorna och höjningen av det skattefria beloppet för normalt bohag behövs och fyller sitt syfte. Syftet med ändringarna i arvs- och gåvoskatteskalorna är att lindra arvs- och gåvobeskattningen och förbättra hushållens köpkraft. Det är länge sedan det har gjorts ändringar i den nedre gränsen för arvsskatteskalan och det skattefria beloppet för normalt bohag. Därför kan höjningen av den nedre gränsen också anses ha drag av en indexjustering. Genom höjningen av det skattefria beloppet för normalt bohag kan man också förebygga ökad administrativ börda och administrativt arbete.

Sänkt dröjsmålsränta

Det föreslås att dröjsmålsräntan som beräknas på obetald arvsskatt sänks.

Den förlängda betalningstiden för arvsskatt förlängdes från två år till tio år genom en lag som trädde i kraft vid ingången av 2024. Målet var då att lindra de finansieringssvårigheter i anslutning till skyldigheten att omedelbart betala arvsskatt som normalt uppstår då en person ärver icke-likvida tillgångar. Samtidigt föreskrevs också att dröjsmålsräntan som beräknas på obetald arvsskatt är referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med 3,5 procentenheter. Dröjsmålsräntan som beräknas på obetald arvsskatt är 8,0 procentenheter för 2025. Enligt propositionen ska den nuvarande förhöjningen på 3,5 procentenheter till den referensränta som Finlands Bank fastställt sänkas till 2 procentenheter.

Förslaget om sänkning av dröjsmålsräntan på arvsskatt bedöms ha direkta konsekvenser för skatteintäkterna, vilka i första hand beror på att skatteintäkterna skjuts upp och dröjsmålsräntorna minskar. Från och med 2026 beräknas sänkningen av dröjsmålsräntan minska skatteintäkterna med cirka 20 miljoner euro per år under hela ramperioden.

Sakkunniga har välkomnat den föreslagna sänkningen av dröjsmålsräntan. Ändringen har ansetts lindra de finansieringssvårigheter i anslutning till skyldigheten att betala arvsskatt i de situationer där kvarlåtenskapen i huvudsak består av icke-likvida tillgångar. Det har emellertid också påpekats att dröjsmålsräntan fortfarande bör vara så hög att den inte försvagar incitamentet att betala arvsskatten på förfallodagen.

Betänkande FiUB 21/2025 rd

Sammantaget anser utskottet att den föreslagna sänkningen av dröjsmålsräntan behövs och fyller sitt syfte. För att lindra de finansieringssvårigheter som arvsskatten medför är det motiverat att genom en sänkning av dröjsmålsräntan ytterligare lindra skyldigheten att betala arvsskatt innan arvstillgångarna kan användas för att finansiera betalningen av skatten. Räntenivåns betydelse som incitament att betala arvsskatten ska dock kvarstå.

Arvsskattelättnad för minderåriga arvingar vid generationsväxlingar

I fråga om arvsskattelättnad för minderåriga arvingar vid generationsväxlingar föreslås det att när den minderåriga arvingens intressebevakare fortsätter företagsverksamheten inom aktiebolaget ska det betraktas som att den skattskyldige fortsätter verksamheten. Syftet är att möjliggöra skattelättnad i situationer där det efter arvlåtarens oförutsedda död inte är möjligt att genom generationsväxling överföra företaget till arvingen på grund av att denne är minderårig och således inte kan fortsätta företagets verksamhet. Om en arvinges beskattningsbara arvsandel omfattar minst 10 procent av aktierna i ett aktiebolag som berättigar till innehav av en gårdsbruksenhet eller ett annat företag och arvingen på grund av att denne är minderårig inte kan fortsätta verksamheten som styrelsemedlem eller verkställande direktör, ska även det att den minderåriga arvingens intressebevakare fortsätter verksamheten betraktas som att den skattskyldige fortsätter verksamheten.

Ändringen hänför sig till högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2015:166, enligt vilket en minderårig arvinge som fått aktier i ett företag i aktiebolagsform inte kan beviljas arvsskattelättnad ens i det fall att intressebevakaren för den minderåriga arvingen deltar i att bedriva företagsverksamheten och förutsättningarna för skattelättnad till övriga delar uppfylls. Avsikten är att ändra detta rättsläge genom den nu aktuella propositionen.

Vid utskottets sakkunnigutfrågning har den föreslagna ändringen bland annat ansetts göra arvsbeskattningen mer rättvis och stödja förutsättningarna för fortsatt företagsverksamhet och sysselsättning. Å andra sidan har det vid utfrågningen lyfts fram kritiska synpunkter på att en minderårig arvinge kan få skattelättnad oberoende av ålder eller hans eller hennes avsikter att personligen fortsätta företagsverksamheten när han eller hon blivit myndig. Ändringen har också ansetts medföra nya möjligheter till skatteplanering. Vid utskottets utfrågning framfördes det att motsvarande möjlighet till skattelättnad också skulle vara bra i anslutning till gåvobeskattningen.

I propositionen bedöms det att utan den föreslagna ändringen kan arvsskattkostnaden för den minderåriga arvingen ha skadliga konsekvenser för kontinuiteten i företagets verksamhet och sysselsättningsförutsättningarna på motsvarande sätt som i andra sådana situationer för vilka lättnaden enligt 55 § i lagen om skatt på arv och gåva är avsedd. Att ta ut full skatt av en minderårig arvinge kan också leda till socialt otillfredsställande eller oskäligen situationer, till exempel när det är fråga om företagsverksamhet som makar bedriver tillsammans och som har varit familjens enda eller huvudsakliga utkomstkälla. Det kan också vara fråga om en situation där avsikten är att företaget ska förbli i den minderåriga arvingens ägo under en lång tid. Arvingen fortsätter också i allmänhet företagsverksamheten i egenskap av styrelsemedlem eller verkställande direktör i bolaget efter att han eller hon blivit myndig. Med beaktande av ovan nämnda omständigheter anser utskottet att den föreslagna ändringen är motiverad.

Betänkande FiUB 21/2025 rd

Som det konstateras i propositionen är särskilt sådana situationer där arvlåtarens död kommer överraskande och innan man har hunnit förbereda sig på den kritiska för företagets fortsatta verksamhet och arbetsplatsernas fortbestånd. När det gäller arrangemang med gåvor som genomförs under givarens livstid kan en gåva till den som fortsätter verksamheten ges på önskat sätt. I samband med arrangemang som gäller gåvor kan det inte uppstå en situation som motsvarar den inom arvsbeskattningen om arvlåtarens död kommer överraskande. En utvidgning av den föreslagna regleringen till att gälla gåvor till minderåriga har också ansetts vara förenad med en uppenbar risk för konstlade upplägg. Således är det motiverat att begränsa ändringen till att gälla endast arvsbeskattningen.

Sakkunniga har dessutom framfört att också någon annan person som arvlåtaren har utsett i sitt testamente, vanligen en särskild testamentsexekutor, bör kunna godkännas som den som fortsätter företagsverksamheten. Utskottet hänvisar till 10 § 4 punkten i lagen om förmyndarverksamhet, enligt vilken domstolen ska förordna en intressebevakare, om det i ett testamente har bestämts att egendom som tillfaller mottagaren ska förvaltas av någon annan än mottagarens intressebevakare och ett förordnande av en intressebevakare att förvalta den mottagna egendomen är förenligt med mottagarens intresse. I förarbetena till den bestämmelsen (RP 146/1998 rd, s. 33) konstateras det att det exempelvis för en testamentsgivare som testamenterar sin egendom till en minderårig kan vara viktigt att egendomen medan mottagaren är minderårig förvaltas av en person som testamentsgivaren litar på, och att den föreslagna bestämmelsen möjliggör ett sådant arrangemang. Utifrån det som sägs ovan anser utskottet att det varken är motiverat eller nödvändigt att föreskriva om en separat testamentsexekutor.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 94/2025 rd utan ändringar.

Betänkande FiUB 21/2025 rd

Helsingfors 20.11.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Saara Hyrkkö gröna
medlem Otto Andersson sv
medlem Markku Eestilä saml
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Timo Heinonen saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Jari Koskela saf
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Aki Lindén sd
medlem Mika Lintilä cent
medlem Minna Reijonen saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Joona Räsänen sd
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
ersättare Juha Mäenpää saf
ersättare Saku Nikkanen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 1

Reservation 1 /sd

Motivering

Den nedre gränsen för arvsskatteskalan har länge varit oförändrad i förhållande till prisnivåer och finansiella tillgångar. Genom en höjning av den nedre gränsen för den beskattningsbara arvsandelen till 40 000 euro skulle beskattningen lindras särskilt i fråga om små och medelstora arv. Ändringen minskar det administrativa arbetet och gör skattesystemet mer allmänt godtagbart. Ändringen motsvarar i praktiken en försenad indexjustering.

Det är motiverat att återhållsamt strama åt beskattningen av de största arven. Vi föreslår att skattesatsen för den andel som överstiger 1 000 000 euro höjs med 3 procentenheter i alla skatteklasser (I och II). Ändringen berör endast den förmögna decilen, stöder en utjämning av inkomst- och förmögenhetsskillnaderna och kompenserar den fiskala effekt som följer av att den nedre gränsen höjs.

En jämkning av den dröjsmålsränta som beräknas på obetald arvsskatt (referensräntan + 2 procentenheter) godkänns enligt propositionen för att man utan att försvaga incitamentet att betala skatten i tid kan minska finansieringssvårigheterna som ofta uppstår när kvarlåtenskapen består av icke-likvida tillgångar.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2 och 3 enligt betänkandet, och

att riksdagen godkänner lagförslag 1 enligt betänkandet men 13, 14 och 19 a § med följande ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 1

Reservationens ändringsförslag

1.

13 §

Om en arvsandel eller den enligt 12 § beräknade återstoden därav inte uppgår till 40 000 euro, är den befriad från skatt.

14 §

Arvsskatt betalas enligt följande skala i skatteklass I:

Den beskattnings- bara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den översti- gande delen
30 000–40 000	100	7
40 000–60 000	800	10
60 000–200 000	2 800	13
200 000–1 000 000	21 000	16
1 000 000–	149 000	22

Arvsskatt betalas enligt följande skala i skatteklass II:

Den beskattnings- bara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den översti- gande delen
30 000–40 000	100	19
40 000–60 000	2 000	25
60 000–200 000	7 000	29
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600	36

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 1

19 a §

Gåvoskatt betalas enligt följande skala i skatteklass I:

Den beskattnings- bara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den översti- gande delen
7 500–25 000	100	8
25 000–55 000	1 500	10
55 000–200 000	4 500	12
200 000–1 000 000	21 900	15
1 000 000–	141 900	20

Gåvoskatt betalas enligt följande skala i skatteklass II:

Den beskattnings- bara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den översti- gande delen
7 500–25 000	100	19
25 000–55 000	3 425	25
55 000–200 000	10 925	29
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975	36

Helsingfors 20.11.2025

Joona Räsänen sd
Suna Kymäläinen sd
Saku Nikkanen sd
Pia Viitanen sd
Aki Lindén sd

Betänkande FiUB 21/2025 rd

Reservation 2

Reservation 2/cent

Motivering

För att också skrivningen om betalningstid i regeringsprogrammet i betydande grad ska underlätta problem i anslutning till generationsväxlingar i företag och andra situationer som gäller icke-likvida tillgångar, bör betalningstiden på tio år genomföras på samma sätt för både arvs- och gåvoskatten.

I utkastet till propositionen föreslogs det att räntan på arvsskatten sänks, men det ska fortfarande inte finnas någon motsvarande möjlighet till betalningstid för skatt på gåva.

Som det framgår av propositionen genomförs en mycket liten andel av generationsväxlingarna genom arv. Merparten av generationsväxlingarna genomförs som gåvor. Effekterna av skattelättnad i samband med generationsväxling riktas uttryckligen till gåvoskatten. I fråga om arv är effekterna små.

Av orsaker som Centern inte känner till missgynnar regeringen Orpos politik än en gång gåvobeskattningen och försätter den i en sämre ställning än arvsskatten vad gäller betalningstiden.

I Finland har man i arvs- och gåvobeskattningen av hävd tidigare följt en linje där gåvobeskattningen inte är strängare än arvsbeskattningen. Orsaken är att om arvsskatten är lindrigare än gåvoskatten har det i praktiken en så kallad låsningseffekt som leder till att inga gåvor ges, utan man väntar tills innehavaren av egendomen går bort.

Det är svårt att förstå varför regeringen Orpo har avvikit från detta. Eftersom regeringen vill erbjuda betalningstid endast för skatt på arv, kan det rentav leda till att generationsväxlingar som skulle genomföras när familjeföretagets ägare ännu är vid liv senareläggs. Det gäller särskilt situationer där skattelättnad i samband med generationsväxling inte kan tillämpas och den skatt på gåva som ska betalas på en enda gång är tämligen stor.

Dessutom är regeringens lösning, där betalningen av arvsskatten kan fördröjas så att skatten betalas i en enda rat efter tio år, också i viss mån märklig. Förslaget om ett så kallat bullet-lån med tio års betalningstid har de allra största dröjsmåls effekterna på statens skatteinkomster och medför de största möjliga kreditförlustriskerna.

En mer fungerande och ändamålsenlig lösning skulle vara att betalningstiden för skatt på arv och gåva är tio år, men betalningen genomförs i jämna rater på en tiondel per år i tio års tid.

Centern anser att dröjsmålsräntan på arvs- och gåvoskatten kunde begränsas till den statliga referensräntan. I nuläget är räntan den referensränta som Finlands Bank fastställt förhöjd med 3,5 procentenheter. Den nya ränta som regeringen föreslår är referensräntan förhöjd med 2 procentenheter. Regeringens åtgärd går i rätt riktning men är blygsam, eftersom tilläggsränta också i fortsättningen tas ut under betalningstiden för arvsskatten.

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 2

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner ett uttalande. (Reservationens förslag till uttalande)

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att statsrådet bereder och lämnar behövliga propositioner genom vilka betalningstiden för skatt på gåva blir densamma som för skatt på arv. Samtidigt ska dröjsmålsräntan på arvs- och gåvoskatten sänkas till samma nivå som Finlands Banks referensränta och betalningstiden ändras så att skatten kan betalas i jämna rater på en tiondel per år i tio års tid.

Helsingfors 20.11.2025

Markus Lohi cent

Mika Lintilä cent

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 3

Reservation 3 /gröna

Motivering

I propositionen föreslås ändringar i lagen om skatt på arv och gåva, lagen om skattetillägg och förseningsränta samt fastighetsskattelagen. Enligt propositionen ska arvs- och gåvobeskattningen lindras. Den nedre gränsen för den beskattningsbara arvsandelen höjs från 20 000 euro till 30 000 euro. Dessutom höjs den nedre gränsen för beskattningsbara gåvor från 5 000 euro till 7 500 euro. Förslaget genomförs genom ändring av beloppen för progressionsnivåerna i arvs- och gåvoskatteskalorna samt av de i lag föreskrivna lägsta beskattningsbara beloppen. Därtill föreslås det att det skattefria beloppet för normalt bohag höjs från 4 000 euro till 7 500 euro.

I det rådande svaga ekonomiska läget är det inte motiverat att minska intäkterna från arvsskatten genom att höja de nedre gränserna för arvsbeskattningen. Även om de lättnader som regeringen föreslår gäller de nedre gränserna för arvsbeskattningen, gynnar ändringen i reda pengar klart mest de högsta inkomstdecilerna, alltså finländarna som har de allra högsta inkomsterna. De gröna anser att det skulle vara motiverat att skärpa beskattningen av de största arven.

I propositionen föreslås det dessutom att den dröjsmålsränta som beräknas på obetald arvsskatt enligt lagen om skattetillägg och förseningsränta sänks från den nuvarande nivån. Enligt förslaget ska dröjsmålsräntan vara den referensränta som Finlands Bank fastställer med stöd av räntelagen förhöjd med 2 procentenheter i stället för nuvarande 3,5 procentenheter. Denna ändring kan anses motiverad. En väl genomförd beskattning av arv är ett förnuftigt sätt att begränsa koncentrationen av förmögenhet och stärka de offentliga finanserna. Arvsskatt betalas ofta på tillgångar som gått i arv över generationer, vilket är väsentligt med tanke på ojämlikheten. Arvsskatten försvagar knappt alls incitamenten att arbeta och spara och är som beskattningsform effektivare än exempelvis förvärvsinkomstskatt, som en person betalar på de inkomster som han eller hon förvärvat genom att själv vara aktiv.

För att säkerställa att arvsskatten är rättvis och godtagbar måste man se till att det inte kan uppstå oskäligen situationer i samband med arvsbeskattningen. Skattesystemet bör ge möjlighet att i tillräcklig utsträckning reagera exempelvis på situationer där beskattningsvärdet av en del av ett arv visar sig vara högre än försäljningspriset.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2 och 3 enligt betänkandet, och

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med följande ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 3

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av 14 och 19 a § i lagen om skatt på arv och gåva

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) ~~7 b, 13, 14, 19~~ och 19 a § ~~och 43 § 2 mom.,~~
sådana de lyder, ~~7 b, 13 och 19 § i lag 1063/2007, 14 och 19 a § i lag 1320/2016 och 43 § 2 mom. i~~
~~lag 783/2016, och~~
~~föga till 55 §, sådan den lyder i lagarna 1110/1994, 909/2001, 559/2005, 1144/2005 och 523/~~
~~2010, ett nytt 9 mom.~~ som följer:

14 §

Arvsskatt betalas enligt följande skala i skatteklass I:

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
3 20 000–40 000	100	7 8
40 000–60 000	800 1 700	10 11
60 000–200 000	2 800 3 900	13 14
200 000–1 000 000	21 000 23 500	16 17
1 000 000–	149 000 159 500	19 20

Arvsskatt betalas enligt följande skala i skatteklass II:

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
3 20 000–40 000	100	19 21
40 000–60 000	2 000 4 300	25 27
60 000– 200 000 1 000 000	7 000 9 300	29 33
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600 319 900	33 36

19 a §

Gåvoskatt betalas enligt följande skala i skatteklass I:

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 3

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
7 500–25 000 4 000—17 000	100	8
25 000–55 000 17 000—50 000	1 500 1 140	10 11
55 50 000–200 000	4 500 4 770	12 14
200 000–1 000 000	21 900 25 770	15 17
1 000 000–	141 900 161 770	17 20

Gåvoscatt betalas enligt följande skala i skatteklass II:

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
7 500–25 000 4 000—17 000	100	19 21
25 000–55 000 17 000—50 000	3 425 2 830	25 27
55 000–200 000 1 000 000	10 925 11 740	29 33
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975 325 240	33 36

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om skattskyldigheten har inträtt före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. ~~På behandlingen av en begäran om omprövning som är anhängig vid ikraftträdandet av denna lag eller som blir anhängig efter ikraftträdandet tillämpas dock 43 § 2 mom. i denna lag.~~

~~Om en i 16 § 1 mom. i den lag som ändras genom denna lag avsedd gåva som givits före ikraftträdandet av denna lag ska läggas till boets tillgångar när arvsbeskattning verkställs, ska det belopp som dras av från arvsskatten beräknas enligt 19 a § i denna lag.~~

~~Om en i 20 § 2 mom. i den lag som ändras genom denna lag avsedd gåva som givits före ikraftträdandet av denna lag ska beaktas när gåvoscatten bestäms, ska det belopp som dras av från gåvoscatten för gåvornas sammanlagda belopp beräknas enligt 19 a § i denna lag.~~

Helsingfors 20.11.2025

Saara Hyrkkö gröna

Betänkande FiUB 21/2025 rd

Reservation 4

Reservation 4 /vänst

Motivering

I propositionen föreslås ändringar i lagen om skatt på arv och gåva, lagen om skattetillägg och förseningsränta samt fastighetsskattelagen. Enligt propositionen ska arvs- och gåvobeskattningen lindras. Det föreslås att den nedre gränsen för den beskattningsbara arvsandelen höjs från 20 000 euro till 30 000 euro. Det föreslås att den nedre gränsen för en beskattningsbar gåva höjs från 5 000 euro till 7 500 euro. Förslaget genomförs genom ändring av beloppen för progressionsnivåerna i arvs- och gåvoskatteskalorna samt av de i lag föreskrivna lägsta beskattningsbara beloppen. Därtill föreslås det att det skattefria beloppet för normalt bohag höjs från 4 000 euro till 7 500 euro.

Vi anser inte att man i detta svåra läge för de offentliga finanserna har råd att minska intäkterna från arvsskatten genom att höja de nedre gränserna för arvsbeskattningen. I en situation där regeringen går åt dem som har de allra lägsta inkomsterna och fattigdomen ökar kan det inte anses motiverat att lindra beskattningen av arv. Även om de lättnader som regeringen föreslår gäller de nedre gränserna för arvsbeskattningen, gynnar ändringen räknat i reda pengar klart mest de högsta inkomstdecilerna, alltså finländarna som har de allra högsta inkomsterna.

I propositionen föreslås det dessutom att den dröjsmålsränta som beräknas på obetald arvsskatt enligt lagen om skattetillägg och förseningsränta sänks från den nuvarande nivån. Enligt förslaget ska dröjsmålsräntan vara den referensränta som Finlands Bank fastställer med stöd av räntelagen förhöjd med 2 procentenheter i stället för nuvarande 3,5 procentenheter. Detta är motiverat enligt Vänsterförbundet. Förslaget gynnar sådana arvssituationer där det dröjer innan arvtagaren får tillgång till egendomen eller där det inte är meningsfullt att realisera egendomen.

Vänsterförbundet anser att beskattningen av stora förmögenheter och kapital sammantaget bör skärpas. De flesta skatteexperter betraktar arvsskatten som en ”bra skatt” som främjar en effektiv ekonomi och social jämlikhet och stärker de offentliga finanserna. Genom arvsbeskattningen minskar vi den ojämlikhet som överförs från generation till generation. Inget land är en fullständig meritokrati, eftersom familjens tillgångar och inkomstnivå i betydande grad påverkar människornas utgångspunkter och möjligheter. Genom arvsbeskattning och tillhandahållande av offentliga tjänster kan vi ge människor mer jämlika utgångspunkter för att klara sig i livet. I Finland är nästan två tredjedelar av arven skattefria. Merparten av arv och gåvor är redan koncentrerad till sedan tidigare förmögna personer. På grund av de ökande skillnaderna i förmögenhet är det motiverat att skärpa beskattningen av stora arv och gåvor.

I Vänsterförbundets alternativ återinförs de villkor för arvsskatten som gällde före de av Juha Sipiläs regering införda lättnader som trädde i kraft vid ingången av 2017 och som gynnar förmögna personer. Samtidigt vill vi inleda en mer omfattande reform av arvs- och gåvoskatten för att skärpa beskattningen av stora arv och gåvor. Reformen ska också göra det lättare att ta emot mindre arv och göra det möjligt att förlänga betalningstiden till dess att arvtagaren övertar egendomen.

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 4

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2 och 3 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med ändringar, och (Reservationens ändringsförslag)

att riksdagen godkänner ett uttalande. (Reservationens förslag till uttalande)

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av 14 och 19 § i lagen om skatt på arv och gåva

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) ~~7 b, 13, 14, 19~~ och 19 a § ~~och 43 § 2 mom., sådana de lyder, 7 b, 13 och 19 § i lag 1063/2007, 14 och 19 a § i lag 1320/2016 och 43 § 2 mom. i lag 783/2016, och~~

~~fogas till 55 §, sådan den lyder i lagarna 1110/1994, 909/2001, 559/2005, 1144/2005 och 523/2010, ett nytt 9 mom. som följer:~~

14 §

Arvsskatt betalas enligt följande skala i skatteklass I:

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
3 20 000–40 000	100	7 8
40 000–60 000	800 1 700	10 11
60 000–200 000	2 800 3 900	13 14
200 000–1 000 000	21 000 23 500	16 17
1 000 000–	149 000 159 500	19 20

Arvsskatt betalas enligt följande skala i skatteklass II:

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 4

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
32 0 000–40 000	100	19 21
40 000–60 000	2 000 4 300	25 27
60 000– 200 000 1 000 000	7 000 9 300	29 33
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600 319 900	33 36

19 a §

Gåvoskatt betalas enligt följande skala i skatteklass I:

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
7 500–25 000 4 000–17 000	100	8
25 000–55 000 17 000–50 000	1 500 1 140	10 11
55 000–200 000 50 000–200 000	4 500 4 770	12 14
200 000–1 000 000	21 900 25 770	15 17
1 000 000–	141 900 161 770	17 20

Gåvoskatt betalas enligt följande skala i skatteklass II:

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
7 500–25 000 4 000–17 000	100	19 21
25 000–55 000 17 000–50 000	3 425 2 830	25 27
55 000– 200 000 1 000 000	10 925 11 740	29 33
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975 325 240	33 36

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om skattskyldigheten har inträtt före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. ~~På behandlingen av en begäran om omprövning som är anhängig vid ikraftträdandet av denna lag eller som blir anhängig efter ikraftträdandet tillämpas dock 43 § 2 mom. i denna lag.~~

Betänkande FiUB 21/2025 rd
Reservation 4

~~Om en i 16 § 1 mom. i den lag som ändras genom denna lag avsedd gåva som givits före ikraftträdandet av denna lag ska läggas till boets tillgångar när arvsbeskattning verkställs, ska det belopp som dras av från arvsskatten beräknas enligt 19 a § i denna lag.~~

~~Om en i 20 § 2 mom. i den lag som ändras genom denna lag avsedd gåva som givits före ikraftträdandet av denna lag ska beaktas när gåvoskatten bestäms, ska det belopp som dras av från gåvoskatten för gåvornas sammanlagda belopp beräknas enligt 19 a § i denna lag.~~

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder en totalreform av arvs- och gåvoskatterna som stärker skatteprogressionen genom att beskattningen av stora gåvor och arv skärps. Reformen ska också göra det lättare att ta emot mindre arv och göra det möjligt att förlänga betalningstiden till dess att arvtagaren övertar egendomen.

Helsingfors 20.11.2025

Hanna Sarkkinen vänst